

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarıyla Okul İklimi Arasındaki İlişki

Ahmet Melih GÜNEŞ

DOI:10.29299/kefad.2019.20.03.017

Makale Bilgileri

Yükleme:18/01/2019 Düzeltme:20/07/2019 Kabul:18/10/2019

Özet

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmanın örneklemini Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi son sınıflarda öğrenim görmekte olan 411 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada Üstüner (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” ve Terzi (2015) tarafından geliştirilen “Okul İklimi Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U-testi, Kruskal Wallis H-testi ve Pearson Moments analizleri kullanılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve okul iklimi algılarının “katılıyorum” düzeyinde olduğu saptanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ile okul iklimi algıları kalıtımcıların cinsiyet ve öğrenim görülen bölüm değişkenine göre anlamlı farklılıklar içermektedir. Araştırmada ayrıca öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ile okul iklimi algıları arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, Okul iklimi, Öğretmen adayı

Giriş

Günümüzde birçok alanda çeşitli gelişmeler ve değişimler yaşanmaktadır. Bu gelişim ve değişimlerin farkında olan ve kendisini gelişim ve değişim sürecine hazırlayan bireyleri yetiştirmek ise eğitim kurumlarından beklenen en önemli rollerden birisi olmuştur. Eğitim kurumları ayrıca, bireye ve topluma sosyal, ekonomik ve kültürel yönlerini geliştirmeleri için destek vermenin yanı sıra gençlerin toplumda işlevsel hale gelmeleri için gereken bilgi, beceri ve davranışları iletmeyi de amaçlar (Rapti, 2012). Bu amaca ulaşmadaki en önemli etmen ise öğretmenlerdir. Öğretmenler, eğitim sistemi içerisinde en temel personel grubunu oluşturmaktadır. Şimdiki birikmiş bilgiyi nesilden nesile aktarırlar ve böylece bu bilgiyi geleceğe dönük bakış açısı ile geçmişe referansla yorumlarlar. Bu sorumluluk, örgün okul ortamında öğretmenin profesyonel rolü ya da görevidir (Egwu, 2015).

Yıldırım, Alpaslan ve Ulubey (2019) öğretmenliğin bireylerin gelişimini sağlama ve bireyleri topluma hazırlama konusunda önemli bir meslek olduğunu belirtmişlerdir. Bu sebeple öğretmenlerin mesleklerine yönelik bilgi, beceri ve özyeterlilikleriyle beraber idealist ve mesleği yapmaya istekli olmaları yani mesleki motivasyonları yüksek olmalıdır. Mesleğe yönelik motivasyonları yüksek olan öğretmenler kendilerini ve öğrencilerini geliştirme konusunda daha istekli olabilirler. Üstüner (2006) de öğretmenliği; bireyin yaşadığı topluma yönelik hem bilişsel ve duyuşsal hem de davranışsal olarak hazır bir hale gelmesinden sorumlu olan kişiler olarak tanımlamıştır. Sülen Şahin, (2010) ise öğretmenlerin, tutum ve davranışlarıyla öğrencilere örnek teşkil edeceğini belirterek öğretmenlerin niteliklerinin yanı sıra, mesleklerine yönelik tutumlarının oldukça önemli olacağını ifade etmiştir.

Öğretmenlerin mesleklerine ilişkin oluşturdukları önemin bir diğer belirleyicisi de mesleklerine yönelik tutumlarıdır. Bireylerin karşılaştıkları bir duruma yönelik inançları ile tutumları arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu durum öğretmenler için de son derece önemlidir. Öğretmenin öğrenciler için vereceği eğitime yönelik inancı zayıf ise bu öğretmenin öğrencilerine faydalı olabilmesi, öğrencileri ile ilgili olumlu düşünce ve planlar yapması da zor olabilir (Nakip ve Özcan, 2016). Andronache, Bocoş, Bocoş ve Macri, (2014) öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik olumlu bir tutum sergilemelerinin, gelecekteki öğrencilerin öğrenmeye karşı içsel motivasyonlarını daha kolay geliştirebilecekleri, öğrencileriyle daha verimli iletişim kurabileceklerini, öğrenme durumlarının çeşitlendirilmesi ve her öğrenciye yönelik nasıl bir öğrenim tarzı sunabileceğiyle daha fazla ilgileneneğini belirtmişlerdir. Maliki' ye (2013) göre öğretmenlerin mesleki açıdan iyi bir şekilde yetişmesi oldukça önemlidir. Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına sağlanan imkanların niteliği öğretmenlik mesleğinde başarılı olmasını sağlamayacaktır. Bu başarının sağlanmasında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları da etki etmektedir (Recepoğlu,2013). Çeliköz ve Çetin (2004) de öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik olumlu bir tutuma sahip olacak şekilde

yetiştirilmesini, öğretmen olacakları zaman görevlerini eksiksiz yerine getireceklerini, öğrencilere yönelik olumlu tutum geliştirerek, onları daha etkili bir şekilde motive edebileceklerini, araştırmacı ve yaratıcı düşünceyi geliştireceklerini, zamanı etkili kullanacaklarını ve en önemlisi de mesleklerini severek yapacaklarını belirtmişlerdir.

Kurumsal nitelikleri açısından değerlendirildiğinde, eğitim örgütlerinin rollerinin son derece etkili olduğu bilinmektedir. Bir eğitim örgütü olan okullara çocuklara hem toplumsal değerlerin aktarım rolü, hem de öğretim rolüyle evrensel bilgi birikiminin aktarımı gibi önemli görevler düşmektedir. Okulların sahip olduğu okul iklimi, toplumun okullardan beklediği rol ve görevleri yerine getirmesindeki başarıyı etkileyebilecektir (Şenel ve Buluç, 2016).

Okul iklimine yönelik yapılan bazı tanımlamalara bakıldığında; Welsh (2000) okulun eğitimsel misyonunun merkezini oluşturan; okul yönetimi, öğrenci ve öğretmen arasındaki etkileşim tarzını yansıtan inanç, değer ve tutumlar; Terzi, (2018) öğrenciler, aileler, öğretmenler, okul çalışanları ve okul yöneticileri arasındaki ilişkilerin bir ürünü; Hoy ve Miskel (2010) okulun paydaşları olan yönetici, öğretmen, öğrenci, veliler tarafından tecrübe edilen, tüm bu paydaşların davranışlarını etkileyen ve bu paydaşların buldukları çevreyi nasıl algıladıklarına ilişkin bir kavram; Kartal ve Bilgin (2009) öğrenci ve okulda çalışanların okul ortamına yönelik güvenlik, rahatlık ve öğrenme ve öğretme ortamının etkililiğine yönelik algılarla bağlantılı duygular olarak tanımlamışlardır.

Olumlu bir okul iklimine sahip okullarda akademik gelişmeye ve öğrenmeye önem verilir. Bu okullarda bulunan öğrenci ve öğretmenler arasındaki ilişkiler olumlu düzeydedir. Bu okullarda ailenin desteği ve katılımının önemli olduğu bilinir. Bu sebeple, öğrencilerin okula bağlılıklarının, okul iklimi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir (Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan, 2010). Çalık, Kurt ve Çalık, (2011) benzer şekilde okul ikliminin, okulun eğitim görevini gerçekleştirmesinde oldukça önemli bir rolde olduğunu ifade etmişlerdir. Loukas, Suzuki ve Horton (2006) de okul ikliminin örgütsel, kişilerarası ve öğretimsel boyutları içine alan ve okuldaki ilişkilerin kalitesini yansıtan çok boyutlu bir kavram olarak belirtmişlerdir.

Okul iklimi, eğitim alanındaki önemi nedeniyle uzun yıllar çalışılan bir konu olmuştur. Olumlu bir okul iklimine sahip okullar, daha iyi bir başarı göstermektedir. Okul iklimi; okul atmosferi, okul yaşamının karakteri ve niteliğidir. Okul iklimi; normlar, hedefler, değerler, kişilerarası ilişkiler, öğrenme ve öğretme uygulamaları ve örgütsel uygulamalar ile karakterize edilir (Cohen, McCabe, Michelli ve Pickeral, 2009).

Eğitim fakülteleri öğretmen adaylarının hem mesleki hem de kişisel gelişimlerine katkı sağlayabilen kurumların başında gelmektedir. Özellikle öğretmenlik gibi kutsal bir mesleği görev edinecek öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü okullarına yönelik algıları oldukça önemlidir. Çünkü bilinmelidir ki öğretmen adaylarının eğitim sürecinde edineceği her türlü kazanım onların

mesleklerini daha iyi bir şekilde icra etmesini sağlayacaktır. Bu durum en nihayetinde öğretmen adaylarının öğretmen oldukları kurumlarda öğrencilerine etki edecektir. İyi bir eğitim almış ve mesleki farkındalığı kazanmış bir öğretmen adayı mesleki açıdan kendisinden bekleneni daha etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirecektir. Tüm bu süreçler öğretmenlerin görev yapacakları kurumlarda daha nitelikli bir öğrenci grubunun yetişmesine katkı sağlayacaktır. Dolayısıyla eğitim fakültelerinin öğretmen adaylarını öğretmenlik mesleğine yönelik hazırlamaları ve bununla birlikte fakülte içerisindeki olumlu bir okul iklimi algısının öğretmen adaylarının mesleklerine olan algılarına etki edeceği düşünülmektedir. Yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile okul iklimi algılarını inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının okul iklimi algıları ne düzeydedir?
3. Öğretmen adaylarının cinsiyetleriyle öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında nasıl bir ilişki vardır?
4. Öğretmen adaylarının cinsiyetleriyle okul iklimi algıları arasında nasıl bir ilişki vardır?
5. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları okumakta oldukları bölümlere göre farklılık göstermekte midir?
6. Öğretmen adaylarının okul iklimi algıları okumakta oldukları bölümlere göre farklılık göstermekte midir?
7. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algı düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 Eğitim - Öğretim yılı Bahar Dönemi' nde Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi' nde son sınıflarda öğrenim gören toplam 411 öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışma grubunun demografik nitelikleri incelendiğinde öğretmenlerin % 27,1' nin erkek, % 72,9' nun kadın olduğu görülmektedir. Çalışma grubuna ilişkin betimsel bilgiler Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarına ilişkin betimsel bilgiler

Bölüm	Cinsiyet				Toplam	
	Erkek		Kadın		f	%
	f	%	f	%		
Sınıf E.	10	17,8	46	82,2	56	13,6
Okul Öncesi E.	6	8,8	62	91,2	68	16,5
Matematik E.	19	27,5	50	72,5	69	16,8
Sosyal Bilgiler E.	7	19,4	29	80,6	36	8,8
Türkçe E.	13	41,9	18	58,1	31	7,5
Biyoloji E.	3	17,6	14	82,4	17	4,1
Fen Bilgisi E.	5	17,2	24	82,8	29	7,1
İngiliz Dili E.	9	31	20	69	29	7,1
Müzik E.	9	40,9	13	59,1	22	5,4
Kimya E.	5	41,6	7	58,4	12	2,9
Fizik E.	4	30,7	9	69,3	13	3,2
Böte	21	72,4	8	27,6	29	7,1
Toplam	111	27,1	300	72,9	411	100,0

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler Üstüner (2006) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" ve Terzi (2015) tarafından geliştirilen "Okul İklimi Ölçeği" ile toplanmıştır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği: Araştırmada Üstüner (2006) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" beşli Likert tipinde, 34 madde ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,94, KMO değeri ,951; Bartlett testi 8024,304; df: 561 ve $p = ,000$ olarak bulunmuştur. Bir sonraki aşamada ise "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Elde edilen DFA sonuçları incelendiğinde Ki-kare uyum indeksinin ($X^2 = 1664,134$, $df=515$, $X^2/df = 3,21$) anlamlı olduğu görülmektedir. Diğer uyum indeksi değerleri incelendiğinde [RMSEA=0,07; CFI =0,86; GFI=0,79; AGFI=0,75; RMR=0,06; NFI=0,80] olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin kabul edilebilir bir uyuma sahip olduğu görülmektedir.

Okul İklimi Ölçeği: Terzi (2015) tarafından geliştirilen “Okul İklimi Ölçeği” beşli Likert tipinde, 17 madde ve okula bağlılık, iletişim ve öğrenme ortamı olmak üzere toplam üç boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,93, KMO değeri ,928; Bartlett testi 4433,518; df: 136 ve $p= ,000$ olarak bulunmuştur. Ölçeği oluşturan boyutların Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları ise *okula bağlılık* ,90, *iletişim* ,88 ve *öğrenme ortamı* ,86 olarak bulunmuştur. Bir sonraki aşamada ise “Okul İklimi Ölçeği” için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve elde edilen DFA sonucunda oluşan uyum iyiliği değerleri [$\chi^2= 307,822$; Sd = 112; $\chi^2/Sd = 2,74$; RMSEA=0,06; CFI =0,96; GFI=0,92; AGFI=0,90; RMR=0,08; NFI=0,94] olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin iyi bir uyuma sahip olduğu görülmektedir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesi aşamasında verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Testleri ile analiz edilmiştir. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve Okul İklimi Ölçeği için anlamlılık düzeyleri Kolmogorov-Smirnov: .000; Shapiro-Wilk: ,000 olarak bulunmuştur. Veriler normal dağılmadığı için araştırmada non-parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde isefrekans, yüzde, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U- testi, Kruskal Wallis H-testi ve Pearson Moments analiz teknikleri kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğine verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 2’ de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapmalar

	n	$\bar{x}$	s
Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum	411	4,14	,63

Tablo 2’ deki analizler incelendiğinde öğretmen adaylarının ölçekte yer alan ifadelere “çoğunlukla katılıyorum” ($\bar{x}=4,14$, $s=,63$) düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir.

Araştırmanın bir sonraki aşamasında “Okul İklimi Ölçeğine” ilişkin ortalama ve standart sapma değerlerine ilişkin sonuçlar Tablo 3’ de sunulmuştur.

Tablo 3. Okul iklimi ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapmalar

	Boyutlar	n	$\bar{x}$	s
Okul İklimi	Okula Bağlılık	411	3,76	,99
	İletişim	411	3,65	,85
	Öğrenme Ortamı	411	3,46	,81
	Toplam	411	3,61	,76

Tablo 3' deki analizler incelendiğinde öğretmen adaylarının, ölçekte yer alan ifadelere "katılıyorum" ($\bar{x}=3,61$, $s=,76$) düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının okul iklimini oluşturan boyutlara yönelik algıları incelendiğinde en yüksek ortalamanın okula bağlılık ($\bar{x}=3,76$, $s=,99$) boyutunda olduğu, bunu sırasıyla iletişim ($\bar{x}=3,65$, $s=,85$) ve öğrenme ortamı ($\bar{x}=3,46$, $s=,81$) boyutlarının takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü aşamasında öğretmen adaylarının cinsiyetleriyle öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 4' de sunulmuştur.

Tablo 4. Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin mann withney u-testi analiz sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	P
Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	Kadın	295	223,87	66042,0	11838,0	,000
	Erkek	116	160,55	18624,0		

Tablo 4' deki analizler incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık olduğu (Mann Whitney $U=11838,0$; $p \leq 0,05$) bu farkın da kadın öğretmen adaylarının lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına nazaran öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutumlar sergiledikleri şeklinde açıklanabilir.

Araştırmanın dördüncü aşamasında öğretmen adaylarının cinsiyetleriyle okul iklimi algıları arasındaki ilişki incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 5' de gösterilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyet değişkenine göre okul iklimi algılarına ilişkin mann withney u-testi analiz sonuçları

	Cinsiyet	n	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p
Okula Bağlılık	Kadın	295	223,32	65879,5	12000,5	,000
	Erkek	116	161,95	18786,5		
İletişim	Kadın	295	210,03	51959,0	15921,0	,272
	Erkek	116	195,75	22707,0		
Öğrenme Ortamı	Kadın	295	211,33	62343,0	15537,0	,146

	Erkek	116	192,44	22323,0		
Okul İklimi (Genel)	Kadın	295	217,46	64149,5	13730,5	,002
	Erkek	116	176,87	20516,5		

Tablo 5' den elde edilen veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının okul iklimi algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık olduğu (Mann Whitney $U=13730,5$; $p \leq 0,05$) bu farkın da kadın öğretmen adaylarının lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına nazaran öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutumlar sergiledikleri şeklinde açıklanabilir. Öğretmen adaylarının okul iklimi algılarına alt boyutlar açısından bakıldığında Okula Bağlılık ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu (Mann Whitney $U=26290,5$; $p \leq 0,05$) bu farkın da kadın öğretmen adaylarının lehine olduğu tespit edilmiştir. İletişim ve Öğrenme Ortamı boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın beşinci aşamasında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının okudukları bölüm açısından farklılık gösterip göstermediğine bakılmış ve analiz sonuçları Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6. Bölüm değişkenine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin kruskal wallis h-testi sonuçları

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Sınıf E. (1)	56	191,18				2-1 5-1 7-1
Okul Öncesi E. (2)	68	238,03				2-3
Matematik E. (3)	69	183,36				5-3 7-3
Sosyal Bilgiler E. (4)	36	226,50				2-9
Türkçe E. (5)	31	260,06				4-9 5-9 7-9
Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	17	198,12				5-8
Biyoloji E. (6)	29	243,07				5-12
Fen Bilgisi E. (7)	29	189,33				1-10 3-10 4-10
İngiliz Dili E. (8)	29	189,33	11	33,091	,001	5-10 6-10 7-10
Müzik E. (9)	22	160,84				

			8-10
			11-10
			12-10
Kimya E. (10)	12	99,71	
Fizik E. (11)	13	220,46	
Böte (12)	29	186,12	

Tablo 6' daki veriler incelendiğinde, öğretmen adaylarının okudukları bölüm ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık ($\chi^2= 33,091$; $p \leq 0,05$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Meydana gelen bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmıştır. Farklılık incelendiğinde; Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi ve Müzik Eğitimi bölümleri arasında Okul Öncesi Eğitimi, Türkçe Eğitimi ve Fen Bilgisi Eğitimi lehine; Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi ve Böte bölümleri arasında Türkçe Eğitimi lehine; Kimya Eğitimi bölümüyle diğer bölümler arasındaki farkın ise diğer bölümler lehine olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın altıncı aşamasında öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının okudukları bölüm açısından farklılık gösterip göstermediğine bakılmış ve sonuçlar Tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. Bölüm değişkenine göre okul iklimi algılarına ilişkin kruskal wallis h-testi sonuçları

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Sınıf E. (1)	56	167,99				
Okul Öncesi E. (2)	68	194,03				3-10
Matematik E. (3)	69	201,31				4-1 4-2 4-3 4-8 4-9 4-10
Sosyal Bilgiler E. (4)	36	248,67				5-1 5-8 5-9 5-10
Okul İklimi						
Türkçe E. (5)	31	221,73	11	29,522	,000	6-1 6-2 6-3 6-8

			6-9
			6-10
			6-12
Biyoloji E. (6)			7-1
			7-2
			7-3
	17	272,26	7-5
			7-8
			7-9
			7-10
			7-12
Fen Bilgisi E. (7)	29	302,91	
İngiliz Dili E. (8)	29	163,19	
Müzik E. (9)	22	150,82	
Kimya E. (10)			11-1
			11-2
			11-3
	12	122,42	11-5
			11-8
			11-9
			11-10
			11-12
Fizik E. (11)	13	300,27	
Böte (12)	29	190,09	

Tablo 7' deki sonuçlar analiz edildiğinde, öğretmen adaylarının okudukları bölüm ile okul iklimi algıları arasında anlamlı farklılık ($\chi^2= 29,522$; $p \leq 0,05$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Meydana gelen bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmıştır. Farklılık incelendiğinde; Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Müzik Eğitimi ve Kimya Eğitimi bölümleri arasında Sosyal Bilgiler Eğitimi lehine; Sınıf Eğitimi, Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Müzik Eğitimi ve Kimya Eğitimi bölümleri arasında Türkçe Eğitimi lehine; Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Biyoloji Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Müzik Eğitimi, Kimya Eğitimi ve Böte bölümleri arasında Biyoloji Eğitimi lehine; Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Müzik Eğitimi, Kimya Eğitimi ve Böte bölümleri arasında Fen Bilgisi Eğitimi lehine; Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Müzik Eğitimi, Kimya Eğitimi, Fizik Eğitimi ve Böte bölümleri arasında Fizik Eğitimi lehine olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın son olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasındaki ilişki düzeyini belirlemek için Pearson çift yönlü korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 8’ de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile okul iklimi algısı arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik pearson çift yönlü korelasyon analizi sonuçları

	1.	2.
1. Mesleğe Yönelik Tutumları	1,00	,492**
2. Okul İklimi	,492**	1,00

**p≤ ,01

Tablo 8’ deki sonuçlar analiz edildiğinde, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine Yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r= 0,492$, $p\le ,01$).

Sonuç ve Tartışma

Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının “çoğunlukla katılıyorum” düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde; Semerci ve Semerci (2004); Terzi ve Tezci, (2007); Doğan ve Çoban (2009); Sülen Şahin (2010); Bulut (2011); Alkhateeb, (2013); Andronache ve diğerleri. (2014); Engin ve Çiçekli Koç (2014); Karatekin ve diğerleri. (2015); Serin ve diğerleri. (2015); Bayraktar ve diğerleri. (2016); Durmuşçelebi ve diğerleri. (2017); Ürün Karahan ve Erdağı Toksun (2018); Saydam ve İlgar (2018); Sivakumar (2018) ve Şengül Bircan (2019) araştırmanın sonuçlarıyla benzer sonuca ulaşmışlardır. Araştırmada elde edilen sonucun aksine Egwu, (2015); Pancholi (2015) ve Soibamcha ve Pandey (2016) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin olumsuz bir tutuma sahip oldukları ve Girgin ve diğerleri. (2010) ve Renthlei ve Malsawmi (2015) ise öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin nötr bir tutuma sahip oldukları sonuçlarına ulaşmışlardır. Öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde büyük etkisi vardır. Bu durum öğretmen adaylarının işlerindeki memnuniyetlerini de belirler. Öğretmenler toplumun kalkınmasında ve toplumsal gelişimin yaşanmasında büyük bir öneme sahiptirler. Bu nedenle, öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine karşı olumlu ya da olumsuz tutumları olup olmadığını bulmak önemlidir (Renthlei ve Malsawmi, 2015).Araştırmadan elde edilen sonuca göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilgi duydukları, mesleklerini sevdikleri ve benimsedikleri söylenebilir. Bu durum öğretmen olacaklarında mesleklerinde başarılı olabilmeleri açısından oldukça önemlidir. Pancholi (2015), öğretmenlerin mesleki gelişimi ve eğitimdeki gelişmeler için, onların mesleklerine yönelik tutumları çok önemlidir. Bir öğretmen olarak öğretmenlik görevini nasıl yerine getirdiği, büyük ölçüde tutumlarına,

değerlerine ve inançlarına bağlıdır. Olumlu bir tutum, işi sadece daha kolay değil aynı zamanda daha tatmin edici ve profesyonel olarak ödüllendirici hale getirir. Olumsuz bir tutum, öğretim görevini daha zor, sıkıcı ve nahoş hale getirir. Ayrıca, bir öğretmenin tutumu aynı zamanda öğrencilerinin davranışını da etkiler. Böylece öğrenciler adına etkili ve üretken öğrenme, ancak arzu edilen tutumları olan öğretmenler tarafından gerçekleştirilebilir. Benzer şekilde Semerci ve Semerci, (2004) de öğretmenlik mesleğine ilgi duymak, öğrencileri sevmek, eğitim ve öğretimin önemini anlayabilmek, oluşacak olumlu tutumların öğrenme ve öğretmeyi kolaylaştırarak başarıyı artıracak; bu durumun aksine öğrencileri sevmemek, hem mesleki hem de kişisel olarak kendisini geliştirmemek, heyecan ve istekli olmama gibi olumsuz tutumların ise başarıyı düşüreceğini ifade etmiştir. Saks ve diğerleri. (2016) de öğretmenlerin rollerini nasıl hissettikleri ve algıladıkları ve bu rolde nasıl davrandıkları, öğrencilerle olan etkileşimlerine yansıtacağını ve bunun da öğrencilerin mesleğe karşı tutumlarını ve öğretim kariyerini sürdürmeye hazır olduklarını etkileyeceğini belirtmişlerdir. Terzi ve Tezci (2007) de yüksek düzeyde olumlu tutum sergileyen öğretmen adaylarının başarılarında bu durumun önemli bir yere sahip olacağını ve bu tutumun da mesleklerini bilerek ve isteyerek seçmiş olmalarını göstergesi açısından oldukça önemli olduğunu ifade etmişlerdir

Araştırmanın bir sonraki aşamasında öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Çağlayan (2013); Tavşanlı ve diğerleri. (2016); Erarslan (2018); Aydoğan (2019) ve Yüner ve Burgaz (2019) araştırmanın sonuçlarıyla benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Araştırmada elde edilen sonucun aksine Doğan (2012); Şenel ve Buluç (2016); Gündoğan ve Koçak (2017) ve Doğan ve Özdemir (2019) ise okul iklimi algılarını orta düzeyde ve Ayık ve diğerleri. (2014) de okul iklimi algılarını düşük düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Araştırma sonuçları okul iklimi alt boyutları açısından incelendiğinde en yüksek ortalamanın okula bağlılık boyutunda olduğu, bunu sırasıyla iletişim ve öğrenme ortamı boyutlarının takip ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Çağlayan (2013) öğrenme ortamı boyutunu çok yüksek düzeyde bulmuştur. Bu çalışmadan elde edilen sonucun aksine Gündoğan ve Koçak (2017) ve Erarslan (2018) çalışmasında iletişim boyutunu en yüksek; okula bağlılık boyutunu da en düşük düzeyde; Aydoğan (2019) ise öğrenme ortamı boyutunu düşük düzeyde bulmuştur. Yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuca göre öğretmen adaylarının okullarına yönelik okula bağlılık, iletişim ve öğrenme ortamı açısından okullarından memnun oldukları ve bu durumunda olumlu bir okul iklimi algısına katkı sağladığı şeklinde açıklanabilir. Marshall (2004) öğrencilerin okulda etkileşimler yoluyla kendileri hakkında öğrendikleri şey, aldıkları akademik bilgiler kadar önemli olduğunu belirterek okul ikliminin, eğer olumlu olursa, kişisel gelişim ve akademik başarı için zenginleştirici bir ortam sağlayabileceğini ifade etmiştir. Çalık ve diğerleri (2011), olumlu bir okul iklimini bireylerin kendilerini değerli görmeleri ve işbirliği yaparak çalışmalarını sağlayacağını, öğrencilerin davranışsal ve duygusal sorunların daha az yaşamasına

neden olacağı şeklinde açıklamıştır. Austin ve diğerlerine (2011) göre olumlu bir okul iklimi, çok sayıda öğrenciyle yüzleşmenin öğrenme engellerini azaltan veya ortadan kaldıran koşullar yaratır. Olumlu okul iklimlerine sahip olan okullar, öğrencilerin fiziksel, sosyal, duygusal ve entelektüel gelişimlerini destekleyen kaynakları, stratejileri ve uygulamaları ifade etmek için kullanılan bir terim olan öğrenme desteklerini sağlar. Özdemir ve diğerlerine (2010) göre de olumlu bir okul iklimine sahip okullarda akademik gelişime ve öğrenmeye önem verileceğini, öğrenci ve öğretmen ilişki kalitesinin olumlu olduğunu, okulla ilgili tüm üyelerin birbirlerine karşı saygı duyacağını, tutarlı ve adil bir disiplin politikası izleneceğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle okul iklimi, öğrencilerin öğrenme, güvenlik duygusu vb. özelliklerini olumlu ya da olumsuz şekilde etkilemektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemünde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğine yönelik yapılan verilerin analizinde ise kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek öğretmen adaylarında nazaran daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuca göre kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek öğretmen adaylarına oranla daha olumlu olduğu söylenebilir. Bu durumun sebebi olarak öğretmenlik mesleğine yönelik bu mesleğin bir *bayan mesleği* olarak algılanması dolayısıyla da kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına oranla motivasyonlarının ve mesleklerini özümsemelerinin daha fazla olduğu şeklinde açıklanabilir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde; Terzi ve Tezci, (2007); Üstüner, Çapri ve Çelikkaleli, (2008); Demirtaş ve Cömert (2009); Bulut (2011); Aydın ve Sağlam (2012); Gökçe ve Sezer (2012); Bhargava ve Pathy (2014); Karatekin, Merey ve Keçe (2015); Pancholi (2015); Bayrakdar ve diğerleri. (2016); Durmuşçelebi ve diğerleri. (2017); Uyanık (2017) ve Şengül Bircan (2019) araştırmanın sonuçlarıyla benzer sonuca ulaşmışlardır. Çapa ve Çil (2000); Semerci ve Semerci (2004); Açışlı ve Kolomuç (2012); Engin ve Koç (2014); Yaşar Ekici (2014); Awan (2015); Nakip ve Özcan (2016); Çakmak ve Ercan (2018); Sivakumar (2018) ve Şahin-Sak ve diğerleri. (2019) ise yaptıkları çalışmalarda öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Araştırmanın dördüncü alt problemünde öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının cinsiyetleri açısından farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan analizde ise kadın öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının erkek öğretmen adaylarında nazaran daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuca göre kadın öğretmen adaylarının genel olarak hem okul iklimi algılarının hem de okula bağlılıklarının erkek öğretmenlere oranla daha olumlu olduğu söylenebilir. Özellikle bayan mesleği olarak algılanan öğretmenlik mesleğini kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini içselleştirmeleri ve mesleki olarak gelişmek istemelerinin okul iklimi algılarına etki edeceği düşünülmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Özdemir ve

diğerleri. (2010); Karaman ve Yurtal (2015) ve Özgenel ve diğerleri. (2018) araştırmanın sonuçlarıyla benzer sonuca ulaşmışlardır. Bu sonucun aksine Aydoğan (2019) erkek öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının kadın öğretmen adaylarında nazaran daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Tavşanlı ve diğerleri. (2016); Erarslan (2018) ve Eren (2019) ise yaptıkları çalışmalarda okul iklimi ile cinsiyet arasında herhangi bir ilişki olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Öğretmen adaylarının okul iklimi algılarına alt boyutlar açısından bakıldığında cinsiyet değişkeninin Okula Bağlılık arasında kadın öğretmen adaylarının lehine olduğu; İletişim ve Öğrenme Ortamı boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Saraç (2015), sadece *destekleyici öğretmen davranışları* boyutunda kadın öğrencilerin; Doğan (2012), *öğrenciler arası ilişkiler* boyutunda erkek öğrencilerin okul iklimini daha olumlu değerlendirdikleri daha olumlu değerlendirdikleri sonuçlarına ulaşmışlardır. Tavşanlı ve diğerleri. (2016) ve Aydoğan (2019) da cinsiyet ile okul iklimi boyutları arasında herhangi bir ilişki olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Araştırmanın beşinci alt probleminde öğretmen adaylarının okudukları bölüm değişkeni ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada Okul Öncesi Eğitimi, Türkçe Eğitimi ve Fen Bilgisi Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek; Sınıf Eğitimi, Matematik Eğitimi, Müzik Eğitimi ve Kimya Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının düşük oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda ortaya çıkan bu sonuca öğretmen adaylarının ya bölümlerini isteyerek gelmemeleri ya da atanma sürecinin sebep olduğu düşünülmektedir. Tanel ve Tanel (2013) özellikle mesleki kaygı başta olmak üzere birçok nedenden dolayı temel bilimlere dayanan alan öğretmen yetiştirme programlarına yerleştirilen öğrencilerin gerek mesleğe gerekse ilgili konu alanına ilişkin duyuşsal ve bilişsel hazır bulunuşluklarında son yıllarda önemli bir gerilemenin olduğunu belirtmişlerdir. Saydam ve İlgar (2018) da öğretmen adaylarının mesleğe başlamadan önce geliştirdikleri tutumun, onların mesleklerindeki başarılarının en önemli belirleyicilerinden birisi olduğunu ve öğretmenlik mesleğine yönelik yetersiz ya da olumsuz bir tutuma sahip öğretmen adaylarının başarılı olmasının mümkün olamayacağını belirtmişlerdir. Bölüm değişkeniyle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Terzi ve Tezci (2007); Üstüner ve diğerleri. (2009); Gökçe ve Sezer (2012); Engin ve Çiçekli Koç (2014) ve Yaşar Ekici (2014) yaptıkları çalışmalarda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarıyla bölüm değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Terzi ve Tezci (2007) Sosyal Bilgiler ve İngilizce Öğretmenliği bölümlerinin; Üstüner ve diğerleri. (2009) Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümlerinin; Engin ve Çiçekli Koç (2014) Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği bölümlerinin; Yaşar Ekici (2014) mütercim tercümanlık lisans bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik

mesleğine yönelik tutumların en yüksek olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Çapri ve Çelikkaleli, (2008); Sülen Şahin (2010); Aydın ve Sağlam (2012) ve Durmuşçelebi ve diğerleri. (2017) ise yaptıkları çalışmalarda öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile bölüm değişkeni arasında herhangi bir ilişki olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Araştırmanın altıncı alt probleminde ise öğretmen adaylarının okudukları bölüm değişkeni ile okul iklimi algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada Sosyal Bilgiler Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Biyoloji Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi ve Fizik Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının diğer bölümlere nazaran daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının okul iklimi algılarının bölümler arasında farklılık göstermesi mesleğe yönelik tutumla ilgili belirtilen ifadelere benzer şekilde bölüm tercihleri ve atanma süreciyle açıklanabilir. Olumlu bir okul iklimi algısına sahip öğretmen adayları okullarında kendilerini hem mesleki hem de kişisel olarak geliştirecek ortamlardan daha çok yararlanacak ve bu durum da onların mesleklerinde daha önemli katkılar sağlayabilecektir. Okul iklimi algılarıyla bölüm değişkeni arasındaki inceleyen araştırmalara yeteri kadar rastlanılmamıştır. Erarslan (2018) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenliği okuyan öğrencilerin okul iklimi algıları yüksek, matematik öğretmenliği okuyan öğrencilerin okul iklimi algılarının düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada son olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasındaki ilişkiye incelenmiş ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasında pozitif yönde, orta düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuca göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarındaki artmanın okul iklimi algılarının artmasına etki edeceği söylenebilir.

Öneriler

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun ve okul iklimi algılarının öğretmen adaylarının mesleklerinde başarılı olabilmelerinde iki önemli etmen olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada da her iki etmenin yüksek düzeyde çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat özellikle bölüm değişkeni açısından her iki etmenin farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bölümler açısından ortaya çıkan bu farklılık düşünülmesi gereken önemli bir sorun olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple eğitim fakültesine öğrenci seçiminde daha belirleyici kriterler getirilmesi; öğretmenlik uygulaması gibi derslerin daha da fazla olması önerilmektedir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının görüşleri ölçek yardımıyla toplanmıştır. Yapılacak diğer çalışmalarda hem ölçek hem de görüşme formu kullanılarak daha derinlemesine veriler elde edilebilir. Ayrıca bu çalışmada sadece bir eğitim fakültesinde gerçekleştirilmiştir. İleride yapılacak çalışmalarda farklı fakültelerde yapılabilir.

Kaynakça

- Açışlı, S. ve Kolomuç, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 266-271.
- Alkhateeb, H. M. (2013) Attitudes towards teaching profession of education students in Qatar. *Innovative Teaching*, 2(9), 1-5.
- Andronache, D., Bocoş, M., Bocoş, V. ve Macri, C. (2014). Attitude towards teaching profession. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142, 628-632.
- Austin, G., O'Malley, M. ve Izu, J. (2011). *Making sense of school climate: Using the California school climate, health, and learning survey system to inform your school improvement efforts*. Los Alamitos: WestEd.
- Awan, S. A. (2015). Development of attitude towards teaching among prospective teachers of Punjab, Pakistan. *International Journal of Current Research and Academic Review*, 3(1), 2347- 3215.
- Aydın, R. ve Sağlam, G. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 257-294.
- Aydoğan, İ. (2019). *Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yordayıcısı olarak okul iklimi algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ayık, A., Savaş, M. ve Çelikel, G. (2014). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul iklimi ve örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27), 203-220.
- Bayrakdar, U., Vural-Batık, M. ve Barut, Y. (2016). Özel eğitim öğretmen adaylarının öğretmen özyeterlik düzeyleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 133-149.
- Bhargava, A. ve Pathy, M. K. (2014). Attitude of student teachers towards teaching profession. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15(3), 27-36.
- Bulut, D. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 651-674.
- Cohen, J., McCabe, E. M., Michelli, N. M. ve Pickeral, T. (2009). School climate: Research, policy, practice, and teacher education. *Teachers College Record*, 111(1), 180-213.
- Çağlayan, E. (2013). The relationship between school climate perceptions and school size and status. *e-International Journal of Educational Research*, 4(4), 100- 116.
- Çakmak, M. ve Ercan, I. (2018). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 29-43.
- Çalık, T, Türker, K. ve Çalık, C. (2011). Güvenli okulun oluşturulmasında okul iklimi: Kavramsal bir çözümleme. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 73-84.
- Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çeliköz, N. ve Çetin, F. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162(1), 139-157.
- Doğan, S. (2012). Lise öğrencilerinin okul iklimi algıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 56-92.

- Doğan, T. ve Çoban, A. E. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(153), 157-168.
- Doğan, S. ve Özdemir, Ç. (2019). Sivas ilinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin okul iklimine etkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(69), 124-141.
- Durmuşçelebi, M., Yıldız, N. ve Saygı, E. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 8-32.
- Egwu, S. O. (2015). Attitude of students towards teaching profession in Nigeria: Implications for education development. *Journal of Education and Practice*, 6(29), 21-25.
- Engin, G. ve Çiçekli-Koç, G. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(2), 153-167.
- Erarslan, B. (2018). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin okul iklimi algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eren, Z. (2019). Investigation of safety and supportive school climate in schools according to various variables. *European Journal of Education Studies*, 5(11), 56-80.
- Girgin, G., Özyılmaz-Akamca, G., Ellez, A.M. ve Oğuz, E. (2010). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, mesleki benlik saygıları ve mesleki yeterlik inançları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-15.
- Gökçe, F. ve Sezer, G. O. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Uludağ Üniversitesi Örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1-23.
- Gündoğan, A. ve Koçak, S. (2017). Öğretmen adaylarının okul iklimi algıları ile akademik öz-yeterlik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(3), 639-657.
- Hoy, W. K. ve Miskel, C. (2010). *Eğitim yönetimi: Teori, araştırma ve uygulama* (7. basım) (Çev. S. Turan). Ankara: Nobel.
- Karaman, Ö. ve Yurtal, F. (2015) Şiddetin yaygın olduğu okullarda öğrencilerin okul iklimine ilişkin algıları. *İlköğretim Online*, 14(2), 421-429.
- Karatekin, K., Merey, Z. ve Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 70-96.
- Kartal, H. ve Bilgin, A. (2009). Bullying and school climate from the aspects of the students and teachers. *Eurasian Journal of Educational Research*, 36, 209-226.
- Loukas, A., Suzuki, R. ve Horton, K. D. (2006). Examining school connectedness as a mediator of school climate effects. *Journal of Research on Adolescence*, 16(3), 491-502.
- Maliki, A. E. (2013). Attitudes towards the teaching profession of students from the faculty of education, Niger Delta University. *International Journal of Social Science Research*, 1(1), 11-18
- Marshall, M. L. (2004). *Examining school climate: Defining factors and educational influences*. 21.07.2019 tarihinde <http://education.gsu.edu/schoolsafety/> adresinden alınmıştır.
- Nakip, C. ve Özcan, G. (2016). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik özyeterlik inançları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 783-795.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E. ve Erkan, S. (2010). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul iklimine ilişkin algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 213-224.
- Özgenel, M., Çalışkan Yılmaz, F. ve Baydar, F. (2018). School climate as a predictor of secondary school students' school attachment. *Eurasian Journal of Educational Research*, 78, 87-116.
- Pancholi, A. (2015). Students teachers attitude toward teaching profession. *International Journal of Research in Humanities and Social Science*, 3(8), 40-49.

- Rapti, D. (2012). School climate as important component in school effectiveness. *Academicus*, 8, 110-125.
- Recepoğlu, E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel sayı 1, 311-326.
- Renthlei, M. L. ve Malsawmi, H. (2015). Construction of an attitude scale towards teaching profession: a study among secondary school teachers in Mizoram. *International Journal of Arts, Humanities and Management Studies*, 1(4), 29-36.
- Saks, K., Soosaar, R. ve Ilves, H. (2016). *The students' perceptions and attitudes to teaching profession, the case of Estonia*. The European Proceedings of Social ve Behavioural Sciences, 7th International Conference on Education and Educational Psychology. 18.07.2019 tarihinde http://www.futureacademy.org.uk/files/images/upload/48_3544_fulltext.pdf adresinden alınmıştır.
- Saraç, K. (2015). *Okul ikliminin ortaokul öğrencilerinin algılarına göre değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Saydam, S. ve İlgar, L. (2018). Çocuk gelişimi ön lisans (uzaktan eğitim) öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 5(1), 1103-1115.
- Semerci, N. ve Semerci, Ç. (2004). Türkiye'de öğretmenlik tutumları, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 137-146.
- Serin, M. K., Güneş, A. M. ve Değirmenci, H. (2015). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleğe yönelik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 4(1), 21-34.
- Sivakumar, R. (2018). Teachers attitude towards teaching profession in relation to their self concept. *Journal of Contemporary Educational Research and Innovations*, 8(3), 283-288.
- Soibamcha, E. ve Pandey, N. (2016). Attitude of teachers towards teaching profession. *Global Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 5(3), 49-51.
- Sülen Şahin, F. (2010). Teacher candidates' attitudes towards teaching profession and life satisfaction levels. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 5196-5201.
- Şahin-Sak, İ. T., Sak, R. ve Tuncer, N. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 819-841.
- Şenel, T. ve Buluç, B. (2016). İlkokullarda okul iklimi ile okul etkililiği arasındaki ilişki. *TÜBAV Bilim*, 9(4), 1-12.
- Şengül Bircan, T. (2019). Pedagojik formasyon eğitimi alan tarih öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kastamonu Education Journal*, 27(2), 589-598.
- Tanel, Z. ve Tanel, R. (2013). Fizik öğretmen adaylarının, fizik dersine ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesine ilişkin boylamsal bir çalışma. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 451- 468.
- Tavşanlı, Ö.F., Birgül, K. ve Oksal, A. (2016). Ortaokul öğrencilerinin okul iklimine yönelik algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(9), 821-838.
- Terzi, A. R. (2015). Üniversite öğrencilerine yönelik okul iklimi ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 111-117.
- Terzi, A. R. (2018). *Kuramdan araştırmaya okul iklimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Terzi, A. R. ve Tezci, E. (2007). Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 52, 593-614.

- Uyanık, G. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Boylamsal bir araştırma. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 5, 196-206.
- Ürün Karahan, B. ve Erdağı Toksun, S. (2018). Eğitim fakültesi ve pedagojik formasyon gruplarındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(3), 1976-1994.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Eğitim Yönetimi*, 12(45), 109-127.
- Üstüner, M., Demirtaş, H. ve Cömert, M. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (İnönü üniversitesi eğitim fakültesi örneği). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(151), 140-155.
- Welsh, W. N. (2000). The effects of school climate on school disorder. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 567(1), 88-107.
- Yaşar-Ekici, F. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 658-665.
- Yıldırım, K., Alpaslan, M. M. ve Ulubey, Ö. Y. (2019). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyonlarının incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 428-439.
- Yüner, B. ve Burgaz, B. (2019). Okul yönetişimi ile okul iklimi arasındaki ilişkinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 44(199), 373-390.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

The Relationship Between Pre-Service Teachers' Attitudes Towards the Teaching Profession and School Climate Perceptions

Ahmet Melih GÜNEŞ

DOI:10.29299/kefad.2019.20.03.017

[Article Information](#)

Received:18/01/2019 Revised:20/07/2019 Accepted:18/10/2019

Abstract

The aim of this study is to determine the relationship between the pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and school climate perceptions. The sample of the study consists of 411 pre-service teachers who are final year students of Necatibey Education Faculty of Balıkesir University. In this research, "Teaching Profession Attitude Scale" developed by Üstüner (2006) and "School Climate Scale" developed by Terzi (2015) were used. Frequency, percentage, mean, standard deviation, Mann Whitney U-test, Kruskal Wallis H-test and Pearson Moments analysis were used in the analysis of the data. In the study, it was determined that the agreement level of the attitudes of pre-service teachers towards teaching profession and school climate perceptions were "agree". According to the findings of the study, the attitudes of pre-service teachers towards the teaching profession and the school climate perceptions have significant differences according to the gender and the department variable. In addition, it was concluded that there was a positive and significant relationship between pre-service teachers' attitude scores towards the teaching profession and school climate perceptions.

Keywords: Attitudes towards the teaching profession, School climate, Pre-service teachers

Introduction

Today, various developments and changes are experienced in many areas. Educating individuals who are aware of these developments and changes and prepare them for this process has been one of the most significant outcomes expected from educational institutions. Educational institutions also aim to support the individuals and the community to develop their social, economic and cultural aspects, as well as to provide the knowledge, skills and behaviours necessary for young people to become functional in the society (Rapti, 2012). The most important factor in achieving this goal is teachers. Teachers constitute the most basic staff group in the education system. They transfer the accumulated knowledge from generation to generation and interpret this information with reference to the past with a future-oriented perspective. This responsibility is the professional role or task of the teacher in the formal school setting. (Egwu, 2015).

Yıldırım, Alpaslan and Ulubey (2019) stated that teaching is an essential profession in ensuring the development of individuals and preparing individuals for society. For this reason, teachers' knowledge, skills and self-efficacy should be high for their idealism and willingness, namely professional motivation, to make their profession. Teachers with high motivation for the profession may be more willing to improve themselves and their students. Üstüner (2006) also defined teachers as individuals who are responsible for both the cognitive, affective and behavioural readiness of the society they live in. Şahin (2010) stated that teachers act as an example for students with their attitudes and behaviours and added that not only the qualifications of teachers but also their attitudes towards their professions are crucial.

Another determinant of the importance that teachers attach to their profession is their attitude towards their profession. There is a strong relationship between the beliefs and attitudes of individuals towards a situation they face. This is also very important for teachers. When the teachers are not motivated in the teaching process, it may be difficult for them to be useful to his students and develop positive thoughts and make plans about their students (Nakip & Özcan, 2016). Andronache, Bocoş, Bocoş and Macri, (2014) show that pre-service teachers' positive attitude towards their professions will help their prospective students improve their internal motivation towards learning more easily, communicate more efficiently with their students, diversify their learning situations and address to different learning styles of each student. According to Maliki (2013), it is crucial that teachers are trained in a professional way. It is not the quality of the facilities provided to pre-service teachers in the faculties of education that will make them successful in the teaching profession but it is their attitudes towards teaching profession that will make them successful (Recepoğlu, 2013). Celikoz and Cetin (2004) also concluded that helping pre-service teachers develop positive attitudes towards teaching profession would help them fulfil their duties perfectly, develop positive attitudes towards

students and motivate them, develop research and creative thinking skills, make time management effectively and last but not least love their jobs.

When evaluated in terms of institutional qualifications, it is known that the roles of educational organisations are very effective. Schools, which are educational organisations, have important responsibilities such as transferring social values to children and transferring universal accumulated knowledge through teaching. The school climate may have an effect on the success of schools in fulfilling the roles and tasks expected by society (Şenel and Buluç, 2016).

According to some researchers, school climate is the centre of the educational mission of the school; beliefs, values and attitudes that reflect the style of interaction between school management, students and teachers (Welsh, 2000); is a product of the relationships between students, families, teachers, school workers and school administrators (Terzi, 2018); is experienced by the school's stakeholders, managers, teachers, students, parents, affect the behaviour of all these stakeholders and how they perceive the environment in which they are located (Hoy & Miskel, 2010); students' and school employees' feelings related to the security, comfort and perceptions of the learning and teaching environment (Kartal & Bilgin, 2009).

In schools with a positive school climate, the emphasis is placed on academic development and learning. In such schools, teachers and students build positive relationships. Family support and participation in these schools are known to be necessary. Therefore, it is thought that students' commitment to the school is related to school climate (Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip & Erkan, 2010). Çalık, Kurt and Çalık (2011) similarly stated that the school climate plays a vital role in the performance of the school's educational duty. Loukas, Suzuki and Horton (2006) stated that the school climate is a multidimensional concept that covers organisational, interpersonal and instructional dimensions and reflects the quality of relations in the school.

School climate has been studied for many years due to its importance in the field of education. Schools with a positive school climate show a better success. The school climate is the character and quality of school life. The school climate is characterized by norms, goals, values, interpersonal relationships, learning and teaching practices, and organisational practices (Cohen, McCabe, Michelli, & Pickeral, 2009).

Education faculties are among the institutions that contribute to the professional and personal development of pre-service teachers. Perceptions of pre-service teachers who will take up invaluable teaching profession are very important. Because it should be known that all the gains that the pre-service teachers will gain during the education process will enable them to perform their profession in a better way. This situation will ultimately affect the pre-service teachers' students in their prospective

schools. A pre-service teacher who has received a good education and professional awareness will be more effective and efficient from the professional perspective. All these processes will contribute to the training process of a more qualified student group in the schools where they will work. Therefore, it is thought that the education faculties should prepare pre-service teachers for the teaching profession and also a positive school climate perception within the faculty will affect the perceptions of the pre-service teachers towards their professions. When the studies carried out in Turkey and abroad were examined, no study examining the pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and school climate perceptions were found.

The Purpose of the Study

The aim of this study is to determine the relationship between the pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and their perceptions of the school climate. In order to achieve this aim, the following questions were sought.

1. What is the level of pre-service teachers' attitudes towards teaching profession?
2. What are the perceptions of pre-service teachers about the school climate?
3. Is there a relationship between pre-service teachers' gender and their attitudes towards the teaching profession?
4. What is the relationship between the gender of pre-service teachers and school climate perceptions?
5. Do pre-service teachers' attitudes towards teaching profession differ according to the departments they are studying?
6. Do the pre-service teachers' perceptions of school climate differ according to the departments they are studying?
7. What is the relationship between pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and school climate perceptions?

Method

Research Design

In this study, which set out to determine the relationship between pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and school climate perception levels, relational survey model was employed.

Participants

The study group consisted of a total of 411 pre-service teachers studying at Balıkesir University Necatibey Faculty of Education during the Spring Semester of 2018-2019 academic year. When the demographic characteristics of the study group were examined, it was seen that 27.1% of the teachers were male and 72.9% were female. Descriptive information about the study group is presented in Table 1.

Table 1. *Descriptive information of pre-service teachers in the study group*

Department	Gender				Total	
	Male		Female		f	%
	f	%	f	%		
Primary School T.	10	17,8	46	82,2	56	13,6
Preschool T.	6	8,8	62	91,2	68	16,5
Mathematics T.	19	27,5	50	72,5	69	16,8
Social Sciences T.	7	19,4	29	80,6	36	8,8
Turkish T.	13	41,9	18	58,1	31	7,5
Biology T.	3	17,6	14	82,4	17	4,1
Science T.	5	17,2	24	82,8	29	7,1
English T.	9	31	20	69	29	7,1
Music T.	9	40,9	13	59,1	22	5,4
Chemistry T.	5	41,6	7	58,4	12	2,9
Physics T.	4	30,7	9	69,3	13	3,2
IT T.	21	72,4	8	27,6	29	7,1
Totatl	111	27,1	300	72,9	411	100,0

Data Collection Tools

The data were collected by the "Teaching Profession Attitude Scale" developed by Üstüner (2006) and "School Climate Scale" developed by Terzi (2015).

Teaching Profession Attitude Scale: The Teaching Profession Attitude Scale developed by Üstüner (2006) is a 5-point Likert type scale consisting of 34 items and one dimension. Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was .94, KMO value .951; Bartlett's test 8024,304; df: 561 and $p = 000$. In the next stage, confirmatory factor analysis was conducted for the "Teaching Profession Attitude Scale". When the CFA results were examined, it was seen that the Chi-square fit index ($X^2 = 1664,134$, $df=515$, $X^2/df = 3,21$) was significant. The other fit index values were found as [RMSEA=0,07; CFI =0,86; GFI=0,79; AGFI=0,75; RMR=0,06; NFI=0,80]. According to these results, it was concluded that the scale had an acceptable fit.

School Climate Scale: School Climate Scale developed by Terzi (2015) is a 5-point Likert type scale consisting of 17 items and three dimensions: school loyalty, communication and learning environment. Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was .93; KMO value was .928; Bartlett's test 4433,518; df: 136 and $p = .000$. Cronbach's alpha reliability coefficients of the dimensions of the scale were found to be as follows: *school commitment* .90, *communication* .88 and *learning environment* .86. In the next stage, confirmatory factor analysis was conducted for "School Climate Scale" and the goodness of fit values obtained from CFA were [$\chi^2 = 307,822$; Sd = 112; $\chi^2/Sd = 2,74$; RMSEA=0,06; CFI =0,96; GFI=0,92; AGFI=0,90; RMR=0,08; NFI=0,94]. These results indicate to a good fit.

Data Analysis

At the onset of the data analysis, the distribution of data was analyzed by Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests. Significance levels for the Teaching Profession Attitude Scale and School Climate Scale were found as Kolmogorov-Smirnov: .000; Shapiro-Wilk: .000. Since the data were not normally distributed, non-parametric tests were employed. Frequency, percentage, mean, standard deviation, Mann Whitney U-test, Kruskal Wallis H-test and Pearson Moments analysis techniques were used in the analysis of the data.

Findings

In the study, the answers of the pre-service teachers to the Teaching Profession Attitude Scale were analyzed and the results are presented in Table 2.

Table 2. Mean and standard deviation scores of the Teaching Profession Attitude Scale

	n	$\bar{x}$	s
Attitude Towards Teaching Profession	411	4,14	,63

When the analyzes in Table 2 were examined, it was seen that the most common response given by pre-service teachers in the scale was "mostly agree" ($\bar{x}=4,14$, $s=,63$).

In the next stage, the results of the mean and standard deviation values of the School Climate Scale are presented in Table 3.

Table 3. Mean and standard deviation scores of School Climate Scale

	Dimensions	n	$\bar{x}$	s
School Climate	School Commitment	411	3,76	,99
	Communication	411	3,65	,85
	Learning Environment	411	3,46	,81
	Total	411	3,61	,76

When the analyzes in Table 3 were examined, it was seen that the most common response given by pre-service teachers in the scale was "I agree" ($\bar{x}=3,61$, $s=,76$). The analysis of pre-service teachers' perceptions about the dimensions of the school climate showed that the highest average was in the level of school commitment ($\bar{x}=3,76$, $s=,99$), followed by communication ($\bar{x}=3,65$, $s=,85$) and learning environment ($\bar{x}=3,46$, $s=,81$) respectively.

In the third stage of the study, the relationship between pre-service teachers' gender and their attitudes towards the teaching profession was examined and the results of the analysis are presented in Table 4.

Table 4. *The results of Mann Whitney u-test analysis on attitudes towards the teaching profession by gender variable*

	Gender	N	Rank Mean	Rank Total	U	P
Attitudes Towards Teaching Profession	Female	295	223,87	66042,0	11838,0	,000
	Male	116	160,55	18624,0		

Table 4 shows that there is a significant difference between the attitudes of teacher candidates towards teaching profession and gender (Mann Whitney $U=11838,0$; $p \leq 0,05$) and this difference was found to be in favour of female pre-service teachers. According to this result, it can be explained that female pre-service teachers have more positive attitudes towards the teaching profession than their male counterparts.

In the fourth stage of the study, the relationship between gender and school climate perceptions was examined and the results of the analysis are shown in Table 5.

Table 5. *Results of Mann Whitney u-test analysis on school climate perceptions by gender variable*

	Gender	n	Rank Mean	Rank Total	U	p
School Commitment	Female	295	223,32	65879,5	12000,5	,000
	Male	116	161,95	18786,5		
Communication	Female	295	210,03	51959,0	15921,0	,272
	Male	116	195,75	22707,0		
Learning	Female	295	211,33	62343,0	15537,0	,146

Environment	Male	116	192,44	22323,0		
School Climate	Female	295	217,46	64149,5	13730,5	,002
(Overall)	Male	116	176,87	20516,5		

When the data presented in Table 5 were examined, it was found that there was a significant difference between school climate perceptions and gender of pre-service teachers (Mann Whitney $U=13730,5$; $p \leq 0,05$) and this difference was in favour of female pre-service teachers. According to this result, it can be explained that female pre-service teachers have more positive attitudes towards the teaching profession than male pre-service teachers. In terms of sub-dimensions of school climate perceptions, there was a significant difference between school commitment and gender (Mann Whitney $U=26290,5$; $p \leq 0,05$) and this difference was found to be in favour of female pre-service teachers. There was no significant difference between the dimensions of Communication and Learning Environment and gender.

In the fifth stage of the research, it was examined whether the attitudes of the pre-service teachers towards the teaching profession differed in terms of the department they study and the results of the analysis are presented in Table 6.

Table 6. *The results of Kruskal Wallis h-test regarding the attitudes towards teaching profession according to the department variable*

	Department	n	Rank Mean	Sd	χ^2	p	Direction of Difference
Attitude Towards Teaching Profession	Primary School T. (1)	56	191,18				2-1 5-1 7-1
	Pre School T. (2)	68	238,03				2-3
	Mathematics T. (3)	69	183,36				5-3 7-3
	Social Sciences T. (4)	36	226,50				2-9
	Turkish T. (5)	31	260,06				4-9 5-9 7-9
	Biology T. (6)	17	198,12				5-8
	Science T. (7)	29	243,07				5-12
	English T. (8)	29	189,33	11	33,091	,001	
	Music T. (9)	22	160,84				1-10 3-10 4-10

			5-10
			6-10
			7-10
			8-10
			11-10
			12-10
Chemistry T. (10)	12	99,71	
Physics T. (11)	13	220,46	
IT T. (12)	29	186,12	

When the data in Table 6 is analyzed, it is concluded that there is a significant difference between the pre-service teachers' attitudes towards the teaching profession and their departments ($\chi^2=33,091$; $p \leq 0,05$). Mann Whitney U test was used to determine the direction of the difference. When the differences were examined; among the departments of Primary Education, Preschool Education, Mathematics Education, Turkish Education, Science Education and Music Education the direction of difference is in favour of Preschool Education, Turkish Education and Science Education; among Turkish Education, English Language Education and IT Education the direction of difference is in favour of Turkish Education; and between Chemistry Education Department and other departments, the direction of difference is in favour of other departments.

In the sixth stage of the study, it was examined whether the pre-service teachers' perceptions of school climate differed in terms of the department they study and the results are presented in Table 7.

Table 7. *The results of Kruskal Wallis h-test on school climate perceptions based on department variable*

Department	n	Rank Mean	Sd	χ^2	p	Direction of Difference
Primary School T. (1)	56	167,99				
Pre School T. (2)	68	194,03				3-10
Mathematics T. (3)	69	201,31				4-1 4-2 4-3 4-8 4-9 4-10
Social Sciences T. (4)	36	248,67				5-1 5-8

					5-9	
					5-10	
		11	29,522	,000		
School Climate	Turkish T. (5)				6-1	
					6-2	
					6-3	
					6-8	
					6-9	
		31	221,73		6-10	
					6-12	
		Biology T. (6)				7-1
						7-2
						7-3
						7-5
					7-8	
		17	272,26		7-9	
					7-10	
					7-12	
	Science T. (7)	29	302,91			
	English T. (8)	29	163,19			
	Music T. (9)	22	150,82			
	Chemistry T. (10)				11-1	
					11-2	
					11-3	
					11-5	
					11-8	
					11-9	
				11-10		
				11-12		
	Physics T. (11)	13	300,27			
	IT T. (12)	29	190,09			

When the results in Table 7 are analysed, it can be concluded that there is a significant difference between the pre-service teachers' attitudes towards the teaching profession and the department they study ($\chi^2= 29,522$; $p \leq 0,05$). Mann Whitney U test was used to determine the direction of the difference. When the differences are examined; among the departments of Primary Education, Preschool Education, Mathematics Education, Social Sciences Education, English Language Education, Music Education and Chemistry Education, the direction of difference is in favour of Social Studies Education; among Primary Education, Turkish Education, English Language Education, Music Education and Chemistry Education, the difference is in favor of Turkish Education; among the departments of Primary Education, Preschool Education, Mathematics Education, Biology Education, English Language Education, Music Education, Chemistry Education and IT Education, the difference

is in favour of Biology Education; among Primary Education, Preschool Education, Math Education, Turkish Education, Science Education, English Language Education, Music Education, Chemistry Education and IT Education, the direction is in favour of Science Education; among Primary School Education, Preschool Education, Mathematics Education, Turkish Education, English Language Education, Music Education, Chemistry Education, Physics Education and IT Education, the difference is in favour of Physics Education.

At the final stage, Pearson two-way correlation analysis was conducted to determine the relationship between pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and school climate perceptions and the results are presented in Table 8.

Table 8. *Pearson two-way correlation analysis results to determine the relationship between attitudes towards the teaching profession and school climate perception*

	1.	2.
1. Attitude Towards Teaching Profession	1,00	,492**
2. Perception of School Climate	,492**	1,00

** $p \leq .01$

When the results in Table 8 are analysed, it is seen that there is a positive, moderate and significant relationship between pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and school climate perceptions. ($r_p = 0,492$, $p \leq .01$).

Discussion and Conclusion

The first finding of the study was that the agreement level of pre-service teachers in the attitudes towards the teaching profession scale was "mostly agree ". When the previous studies are examined, it can be seen that other researchers also reached the same finding (Semerci & Semerci, 2004; Tailor & Thesis, 2007; Dogan & Shepherd, 2009; Sülen Şahin, 2010; Cloud, 2011; Alkhateeb, 2013; Andronache et al., 2014; Engin & Çiçekli Koç, 2014; Karatekin et al., 2015; Serin et al., 2015; Bayrakdar et al., 2016; Durmuşcelebi et al., 2017; Ürün Karahan & Erdağı Toksun, 2018; Saydam & Ilgar, 2018; Sivakumar, 2018 and Şengül Bircan, 2019). Contrary to the results obtained in this study, Egwu (2015), Pancholi (2015) and Soibamcha and Pandey (2016) concurred that pre-service teachers have a negative attitude towards teaching profession whereas Girgin et al. (2010) and Renthlei and Malsawmi (2015) found that pre-service teachers had a neutral attitude towards teaching profession. Teachers' attitudes towards the profession have a significant impact on students' learning. This situation also determines the satisfaction of pre-service teachers in their prospective schools. Teachers are of great importance to the development of society and social development. Therefore, it is vital to find out whether teachers

have positive or negative attitudes towards the teaching profession (Renthlei and Malsawmi, 2015). According to the results of this study, it can be stated that pre-service teachers are interested in teaching profession, they like their profession and they adopt it. This commitment is very important to be successful in their profession when they become teachers. Pancholi (2015) claims that teachers' attitudes towards their professions are very important for their professional development and developments in education. How teachers do their teaching depends largely on their attitudes, values and beliefs. A positive attitude makes the teaching process not only easier but also more satisfying and professionally rewarding. A negative attitude makes the teaching process more difficult, boring and unpleasant. In addition, teachers' attitude also affects their students' behaviour. Thus, effective and productive teaching can only be achieved by teachers with the desired attitudes. Similarly, Semerci and Semerci (2004) assert that commitment to the teaching profession, loving the students, understanding the importance of education will facilitate the learning and teaching process and eventually increase success. On the other hand, negative attitudes, not loving students, not developing themselves both professionally and personally, and lack of excitement and passion will decrease success. Saks et al. (2016) stated that teachers how teachers feel and perceive their roles and how they behave in this role will be reflected in their interactions with students and this will affect pre-service teachers' attitudes towards the profession and their readiness to pursue their teaching career. Terzi and Tezci (2007) also stated that this situation will have an important impact on the success of pre-service teachers who show a high level of positive attitude and this attitude is very important in that it indicates that they have chosen their profession intentionally and willingly.

In the next stage of the study, it was concluded that pre-service teachers' perceptions of school climate were high. When the studies were examined, it was seen that Çağlayan (2013); Tavşanlı et al. (2016); Erarslan (2018); Aydoğan (2019) and Yüner and Burgaz (2019) reached similar results. Contrary to the results obtained in the study, the studies of Doğan (2012); Şenel and Buluç (2016); Gündoğan and Koçak (2017) and Doğan and Özdemir (2019) indicated to a moderate school climate perceptions whereas Ayık et al. (2014) reported that school climate perceptions of pre-service teachers were low. When the results of the study were examined in terms of school climate sub-dimensions, it was found that the highest average was in the school commitment dimension, followed by the communication and learning environment dimensions, respectively. Çağlayan (2013) found the learning environment dimension to be very high. Contrary to this study, Gündoğan and Koçak (2017) and Erarslan (2018) found the communication dimension the highest and school commitment lowest while Aydoğan (2019) found the learning environment dimension lowest. According to the results obtained from this research, it can be explained that pre-service teachers are satisfied with their schools in terms of school commitment, communication and learning environment and in this fosters school climate perception.

Marshall (2004) stated that what students learn about themselves through interactions in the school is as important as the academic knowledge they receive and that if the school climate is positive, it can provide an enriching environment for personal development and academic success. Çalık et al. (2011) stated that a positive school climate would enable individuals to see themselves as valuable and work collaboratively, causing students to experience less behavioural and emotional problems. According to Austin et al. (2011), a positive school climate creates conditions that reduce or eliminate learning barriers by confronting a large number of students. Schools with a positive school climate provide learning support, a term used to refer to resources, strategies, and practices that support students' physical, social, emotional and intellectual development. According to Özdemir et al. (2010), it is stated that academic development and learning will be highlighted in schools with a positive school climate, the quality of student and teacher relations is positive, all members of the school will respect each other and that a consistent and fair discipline policy will be followed. For this reason, the school climate affects students' learning, security and properties positively or negatively.

In the third sub-problem of the study which questions whether the attitudes of the pre-service teachers towards the teaching profession differ according to their gender, it was concluded that the attitudes of the female pre-service teachers towards the teaching profession were higher than their male counterparts. According to this result, it can be stated that the attitudes of female pre-service teachers towards teaching profession are more positive than male pre-service teachers. The reason for this situation can be explained as the fact that teaching profession is perceived as a *female profession* and therefore, female teacher candidates have a higher motivation than male pre-service teachers. When the studies are examined it was seen that Terzi and Tezci, (2007); Üstüner, Çapri and Çelikkaleli, (2008); Demirtaş and Cömert (2009); Bulut (2011); Aydın and Sağlam (2012); Gökçe and Sezer (2012); Bhargava and Pathy (2014); Karatekin, Meray and Keçe (2015); Pancholi (2015); Bayrakdar et al. (2016); Durmuşcelebi et al. (2017); Uyanık (2017) and Şengül Bircan (2019) reached similar results with the results of this study. On the other hand, Çapa and Çil (2000); Semerci and Semerci (2004); Açışlı and Kolomuç (2012); Engin and Koç (2014); Yaşar Ekici (2014); Awan (2015); Nakip and Özcan (2016); Çakmak and Ercan (2018); Sivakumar (2018) and Şahin-Sak et al. (2019) concluded that there was no significant relationship between gender and attitude towards teaching profession.

In the fourth sub-problem of the study which questions whether the school climate perceptions of the pre-service teachers differ according to their gender, it was concluded that the school climate perceptions of the female pre-service teachers towards the teaching profession were higher than their male counterparts. According to this result obtained from the research, it can be stated that female pre-service teachers' perceptions of school climate and their commitment to school

are more positive than male pre-service teachers in general. In particular, it is thought that female pre-service teachers are better at internalizing the teaching profession, which is perceived as a female profession, and their desire for professional development will affect their school climate perceptions. Özdemir et al. (2010); Karaman and Yurtal (2015) and Özgenel et al. (2018) reached similar results with the results of this study. Contrary to this result, Aydoğan (2019) concluded that male pre-service teacher' perceptions of school climate were higher than female ones. Tavşanlı and others. (2016); Erarslan (2018) and Eren (2019) concluded that there was no relationship between school climate and gender in their studies. When the school climate perceptions of the pre-service teacher were examined in terms of sub-dimensions, it was seen that gender variable was in favour of female pre-service teachers for the School Commitment dimension; no significant difference observed between the dimensions of Communication and Learning Environment and gender. When the studies conducted were examined, Saraç (2015) stated that female students have more positive perceptions to school climate in the dimension of supportive teacher behaviours whereas Doğan (2012) concluded that male students developed more positive perceptions inter-student relations domain. Tavşanlı and others. (2016) and Aydoğan (2019) concluded that there was no relationship between gender and school climate dimensions.

In the fifth sub-problem of the research, it was concluded that there was a significant difference between the department variable and pre-service teachers' attitudes towards teaching profession. In the research, the attitudes of the preservice teachers studying in Preschool Education, Turkish Education and Science Education departments towards teaching profession were high while the attitudes of pre-service teachers studying in the departments of Primary Education, Mathematics Education, Music Education and Chemistry Education towards teaching profession were low. It is thought that their attitudes towards teacher profession is affected by their willingness to chose this department and employment rates. Tanel and Tanel (2013) stated that there has been a significant decline in the affective and cognitive readiness of the students who are placed in basic teacher training programs for many reasons, especially occupational anxiety. Saydam and İlgar (2018) stated that the attitude developed by the pre-service teachers before starting the profession is one of the most important determinants of their success in their profession and that it is not possible for pre-service teachers who have an insufficient or negative attitude towards the teaching profession to be successful. When the studies on the department variable are examined, Terzi and Tezci (2007); Üstüner and others. (2009); Gökçe and Sezer (2012); Engin and Çiçekli Koç (2014) and Yaşar Ekici (2014) concluded that there was a significant difference between the pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and department variable. The students of certain departments have more positive attitudes towards teaching profession such as Social Studies and English Language Teaching

departments (Terzi and Tezci, 2007); Physical Education Teacher departments (Üstüner et al. 2009); Social Studies Teaching and Primary Education departments (Engin and Çiçekli Koç, 2014); Translation and Interpreting department (Yaşar Ekici, 2014). On the other hand, Çapri and Çelikkaleli, (2008); Sülen Şahin (2010); Aydın and Sağlam (2012) and Durmuşçelebi et al. (2017), found that there was no relationship between the attitude towards teaching profession and department variable.

In the sixth sub-problem of the study, it was concluded that there was a significant difference between the department variable and pre-service teachers' school climate perceptions. In the study, it was concluded that the school climate perceptions of pre-service teachers studying in Social Studies Education, Turkish Education, Biology Education, Science Education and Physics Education departments were higher than the other departments. The fact that pre-service teachers' school climate perceptions differ according to their departments can be explained by their willingness to choose the department and employment rate. Pre-service teachers who have a positive perception of school climate will benefit from the environments that will develop themselves both professionally and personally in their schools and this will make important contributions to their profession. There are not many studies on the relationship between school climate perceptions and the department variable. In his study, Erarslan (2018) concluded that pre-school teachers' school climate perceptions were high whereas the students of mathematics department had low school climate perceptions.

Finally, the relationship between the attitudes of pre-service teachers towards teaching profession and school climate perceptions was examined and it was concluded that there was a positive and moderate relationship between their attitudes towards teaching profession and school climate perceptions. According to this result obtained from the research, it can be concluded that the increase in the attitudes of teacher candidates towards the teaching profession will affect the perception of school climate.

Suggestions

It is thought that attitudes towards teaching profession and school climate perceptions are two important factors for the pre-service teachers' success in their professions. In this study, both factors were found to be high. However, it is concluded that both factors differ especially in terms of department variable. This difference in terms of departments is considered to be an important problem to consider. For this reason, more decisive criteria for student selection in the faculty of education should be set and more courses such as teaching practice should be delivered. In this study, the opinions of pre-service teachers were collected through a scale. In further studies, more in-depth data can be obtained using both a scale and an interview form. In addition, this study was conducted in only one faculty of education. Future studies can be done in different faculties.

References

- Açışlı, S. and Kolomuç, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 266-271.
- Alkhateeb, H. M. (2013) Attitudes towards teaching profession of education students in Qatar. *Innovative Teaching*, 2(9), 1-5.
- Andronache, D., Bocoş, M., Bocoş, V. and Macri, C. (2014). Attitude towards teaching profession. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142, 628-632.
- Austin, G., O'Malley, M. and Izu, J. (2011). *Making sense of school climate: Using the California school climate, health, and learning survey system to inform your school improvement efforts*. Los Alamitos: WestEd.
- Awan, S. A. (2015). Development of attitude towards teaching among prospective teachers of Punjab, Pakistan. *International Journal of Current Research and Academic Review*, 3(1), 2347- 3215.
- Aydın, R. and Sağlam, G. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 257-294.
- Aydoğan, İ. (2019). *Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yordayıcısı olarak okul iklimi algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ayık, A., Savaş, M. and Çelikel, G. (2014). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul iklimi ve örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27), 203-220.
- Bayrakdar, U., Vural-Batık, M. and Barut, Y. (2016). Özel eğitim öğretmen adaylarının öğretmen özyeterlik düzeyleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 133-149.
- Bhargava, A. and Pathy, M. K. (2014). Attitude of student teachers towards teaching profession. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15(3), 27-36.
- Bulut, D. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 651-674.
- Cohen, J., McCabe, E. M., Michelli, N. M. and Pickeral, T. (2009). School climate: Research, policy, practice, and teacher education. *Teachers College Record*, 111(1), 180-213.
- Çağlayan, E. (2013). The relationship between school climate perceptions and school size and status. *e-International Journal of Educational Research*, 4(4), 100- 116.
- Çakmak, M. and Ercan, I. (2018). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 29-43.
- Çalık, T, Türker, K. and Çalık, C. (2011). Güvenli okulun oluşturulmasında okul iklimi: Kavramsal bir çözümleme. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 73-84.
- Çapa, Y. and Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B. and Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çeliköz, N. and Çetin, F. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162(1), 139-157.
- Doğan, S. (2012). Lise öğrencilerinin okul iklimi algıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 56-92.

- Doğan, T. and Çoban, A. E. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(153), 157-168.
- Doğan, S. and Özdemir, Ç. (2019). Sivas ilinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin okul iklimine etkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(69), 124-141.
- Durmuşçelebi, M., Yıldız, N. and Saygı, E. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 8-32.
- Egwu, S. O. (2015). Attitude of students towards teaching profession in Nigeria: Implications for education development. *Journal of Education and Practice*, 6(29), 21-25.
- Engin, G. and Çiçekli-Koç, G. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(2), 153-167.
- Erarslan, B. (2018). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin okul iklimi algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eren, Z. (2019). Investigation of safety and supportive school climate in schools according to various variables. *European Journal of Education Studies*, 5(11), 56-80.
- Girgin, G., Özyılmaz-Akamca, G., Ellez, A.M. and Oğuz, E. (2010). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, mesleki benlik saygıları ve mesleki yeterlik inançları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-15.
- Gökçe, F. and Sezer, G. O. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Uludağ Üniversitesi Örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1-23.
- Gündoğan, A. and Koçak, S. (2017). Öğretmen adaylarının okul iklimi algıları ile akademik öz-yeterlik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(3), 639-657.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. (2010). *Eğitim yönetimi: Teori, araştırma ve uygulama* (7. basım) (Çev. S. Turan). Ankara: Nobel.
- Karaman, Ö. and Yurtal, F. (2015) Şiddetin yaygın olduğu okullarda öğrencilerin okul iklimine ilişkin algıları. *İlköğretim Online*, 14(2), 421-429.
- Karatekin, K., Merey, Z. and Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 70-96.
- Kartal, H. and Bilgin, A. (2009). Bullying and school climate from the aspects of the students and teachers. *Eurasian Journal of Educational Research*, 36, 209-226.
- Loukas, A., Suzuki, R. and Horton, K. D. (2006). Examining school connectedness as a mediator of school climate effects. *Journal of Research on Adolescence*, 16(3), 491-502.
- Maliki, A. E. (2013). Attitudes towards the teaching profession of students from the faculty of education, Niger Delta University. *International Journal of Social Science Research*, 1(1), 11-18
- Marshall, M. L. (2004). *Examining school climate: Defining factors and educational influences*. 21.07.2019 tarihinde <http://education.gsu.edu/schoolsafety/> adresinden alınmıştır.
- Nakip, C. and Özcan, G. (2016). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik özyeterlik inançları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 783-795.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E. and Erkan, S. (2010). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul iklimine ilişkin algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 213-224.
- Özgenel, M., Çalışkan Yılmaz, F. and Baydar, F. (2018). School climate as a predictor of secondary school students' school attachment. *Eurasian Journal of Educational Research*, 78, 87-116.

- Pancholi, A. (2015). Students teachers attitude toward teaching profession. *International Journal of Research in Humanities and Social Science*, 3(8), 40-49.
- Rapti, D. (2012). School climate as important component in school effectiveness. *Academicus*, 8, 110-125.
- Recepoğlu, E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel sayı 1*, 311-326.
- Renthlei, M. L. and Malsawmi, H. (2015). Construction of an attitude scale towards teaching profession: a study among secondary school teachers in Mizoram. *International Journal of Arts, Humanities and Management Studies*, 1(4), 29-36.
- Saks, K., Soosaar, R. and Ilves, H. (2016). *The students' perceptions and attitudes to teaching profession, the case of Estonia*. The European Proceedings of Social ve Behavioural Sciences, 7th International Conference on Education and Educational Psychology. 18.07.2019 tarihinde http://www.futureacademy.org.uk/files/images/upload/48_3544_fulltext.pdf adresinden alınmıştır.
- Saraç, K. (2015). *Okul ikliminin ortaokul öğrencilerinin algılarına göre değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Saydam, S. and İlgar, L. (2018). Çocuk gelişimi ön lisans (uzaktan eğitim) öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 5(1), 1103-1115.
- Semerci, N. and Semerci, Ç. (2004). Türkiye'de öğretmenlik tutumları, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 137-146.
- Serin, M. K., Güneş, A. M. and Değirmenci, H. (2015). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleğe yönelik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 4(1), 21-34.
- Sivakumar, R. (2018). Teachers attitude towards teaching profession in relation to their self concept. *Journal of Contemporary Educational Research and Innovations*, 8(3), 283-288.
- Soibamcha, E. and Pandey, N. (2016). Attitude of teachers towards teaching profession. *Global Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 5(3), 49-51.
- Sülen Şahin, F. (2010). Teacher candidates' attitudes towards teaching profession and life satisfaction levels. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 5196-5201.
- Şahin-Sak, İ. T., Sak, R. and Tuncer, N. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 819-841.
- Şenel, T. and Buluç, B. (2016). İlkokullarda okul iklimi ile okul etkililiği arasındaki ilişki. *TÜBAV Bilim*, 9(4), 1-12.
- Şengül Bircan, T. (2019). Pedagojik formasyon eğitimi alan tarih öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kastamonu Education Journal*, 27(2), 589-598.
- Tanel, Z. and Tanel, R. (2013). Fizik öğretmen adaylarının, fizik dersine ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesine ilişkin boylamsal bir çalışma. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 451- 468.
- Tavşanlı, Ö.F., Birgül, K. and Oksal, A. (2016). Ortaokul öğrencilerinin okul iklimine yönelik algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(9), 821-838.
- Terzi, A. R. (2015). Üniversite öğrencilerine yönelik okul iklimi ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 111-117.

- Terzi, A. R. (2018). *Kuramdan araştırmaya okul iklimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Terzi, A. R. and Tezci, E. (2007). Necatibey eğitim fakóltesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 52, 593-614.
- Uyanık, G. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Boylamsal bir araştırma. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 5, 196-206.
- Ürün Karahan, B. and Erdağı Toksun, S. (2018). Eğitim fakóltesi ve pedagojik formasyon gruplarındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(3), 1976-1994.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Eğitim Yönetimi*, 12(45), 109-127.
- Üstüner, M., Demirtaş, H. and Cömert, M. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (İnönü üniversitesi eğitim fakóltesi örneği). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(151), 140-155.
- Welsh, W. N. (2000). The effects of school climate on school disorder. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 567(1), 88-107.
- Yaşar-Ekici, F. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 658-665.
- Yıldırım, K., Alpaslan, M. M. and Ulubey, Ö. Y. (2019). Pedagojik formasyon eğitimi sertifika programındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyonlarının incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 19(1), 428-439.
- Yüner, B. and Burgaz, B. (2019). Okul yönetişimi ile okul iklimi arasındaki ilişkinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 44(199), 373-390.